

Hudba v Junáku-svazu skautů a skautek ČR

oponentský posudek na diplomovou práci Miloslavy Vítkové

Předložená diplomová práce charakterizuje skautskou organizaci z hlediska historického a představuje její význam v době současné. Její obsah je důležitým připomenutím obecně lidských hodnot. Současné generace lidí se odchýlily od uvedených skautských hodnot, které ctí citlivý duchovní, duševní a tělesný rozvoj a přivádí člověka k vnímání Řádu světa, se kterým má jeho vědomí sdílet smysluplný kontakt. V tom spatřuji význam předložené práce i vzor pro současnou z mnoha ohledů zdevastovanou společnost.

V první kapitole se zabývá organizační strukturou a funkcemi této organizace, představuje zakladatele organizace (Baden Powella a u nás Antonína Benjamína Svojsíka). Uvádí principy skautské výchovy, přibližuje zákon, slib, heslo a příkaz. Z textu vyplývá i řada odpovědí, proč je současná společnost v mnoha oblastech bezradná, třebaže nepocítuje hmotnou bídu. Myslím si, že soudobé negativní projevy ve výchově a ve vzdělávání jsou podmíněny disharmoniemi ve výchově, nedoceňováním principů, které člověka překračují, ze kterých se zrodil. Není je často možné přímo dokázat, přesto však existují a fungují. První kapitola umožňuje tyto aspekty velmi dobře pochopit.

Druhá kapitola se zabývá významem hudby ve skautském hnutí. Hodnotí, jaká hudba se pěstovala a pěstuje v organizacích, jakou oblibu měla hudba v životě skautů a při jakých příležitostech se pěstovala. Zajímavý je seznam hudebních dovedností při získávání odbornosti s názvem Zpěv. Autorka ukazuje, jak písně žijí v oddílech, jak jsou majetkem všech a přechází od generací ke generacím, ale také jak mnohé zanikají, protože je v současné době nikdo nesebírá.

Otázka k obhajobě: V čem si myslíte, že byla metodika pěveckých aktivit ve skautingu od Ferdinanda Stopky ve 30. letech příliš obtížná?

Diplomantka též představuje významné skautské osobnosti v oblasti hudební, např. A. B. Svojsíka, zakladatele organizace v českých zemích. Pojednává o historii vzniku a obsahu nejvýznamnějších písní, konkrétně o Junácké, dále o mezinárodní skautské hymně, o Večerce, skautském signálu. Práce je užitečná v tom, že přibližuje i vznik zpěvníků, které jsou důležité pro činnost každého oddílu. Seznamuje i s kritickými stanovisky např. Miloše Zapletala k této problematice. Jeho názory jsou cenné i pro sebereflexi oficiálního hudebního vzdělávání na všeobecných školách v současné době. Dále autorka představuje nejrozšířenější písně. Některé z nich by se měly podle mého názoru uplatnit i ve školní Hv. Proto jejich sepsání a bližší charakteristiku jsem uvítal. Myslím si, že je v zájmu společnosti podporovat zájmovou hudební činnost, festivaly, soutěže této organizace, nechat se inspirovat minulými úspěchy skautských sborů a kapel. V této souvislosti bych chtěl vyzdvihnout i vlastní uměleckou praxi diplomantky v oblasti založení a vedení smíšeného pěveckého sboru Cantuta.

Charakteristika osob, které se vynikajícím způsobem projevíly ve skautském hnutí, oživuje diplomovou práci, a proto pozitivně hodnotím oba rozhovory autorky s Jiřím Pílkou a s Karlem Janovickým.

Otázky k obhajobě:

Pojednejte blíže o charakteru tzv. Lesních škol.

Které hlavní osobnostní rysy může podněcovat vedoucí skautského oddílu prostřednictvím hudby? Můžete uvést příklady?

Ve výzkumné části DP je cíl zaměřen na předmět výzkumu. Předmět výzkumu má být stručně charakterizován. Cíle výzkumu mají být naopak obšírnější. Hypotézy jsou srozumitelně a kvalitně formulovány, stejně jako organizace a dotazník. Je nutné ovšem

poznámenat, že dotazník jako výzkumná metoda nízkou diagnostickou hodnotu. Prezentované výsledky dotazníku jsou zajímavé v tom, že 53 dotázaných respondentů poslouchá klasickou hudbu a že ženy ji dávají na druhé místo v žebříčku ostatních poslouchaných druhů a žánrů.

Otázka k obhajobě: V čem si vysvětlujete, že je takový rozdíl oproti všeobecné preferenci hudby ve zpěvu nebo ve hře na hudební nástroje? Vidíte nějaké souvislosti se skautským programem? Podobě je to u dětí. Proč je zájem o všechny hudební činnosti od 50 do 80 procent a je tedy podstatně vyšší než u běžné populace dětí??

Z výzkumu jsou velmi cenná zjištění stavu HV z pohledu dětí. Výsledky mohou vést ke kritické analýze přípravy budoucích učitelů HV i upadající úrovně výuky, vzdělání a celkové kulturnosti české společnosti. Výzkum také ukazuje význam osobnosti vedoucího při výchově dětí ve skautském hnutí.

Závěrečná kapitola podává náměty na zkvalitnění činnosti v organizaci. Autorka přispěla k tomuto cíli jednak svou DP, ale také svou aktivní uměleckou prací. Je dobře, že svou prací o hodnotách skautské organizace nastavila i zrcadlo současným dětem - bohatým sice na materiální hodnoty, avšak velmi často chudým na duchovní projevy šťastného života. V tom je její práce inspirativní výzvou pro současnost. Z formálního hlediska diplomantka správně cituje odbornou literaturu, je bez gramatických nedostatků, je slohově kvalitní. Vychází z bohaté literatury uvedené v závěru práce. **Z těchto důvodů ji doporučuji k obhajobě a navrhuji známku VÝBORNĚ.**

V Praze dne 25.4.2012

doc. PaedDr. Miloš KODEJŠKA, CSc.
oponent práce